

Hvordan kan feltarbejde, hjælpe med at skabe forandringer?

Denne artikel vil give en introduktion til hvordan feltarbejde kan være med til at skabe en forandring, den vil give et overblik over hvorfor det er så svært at ændre vaner og rutiner på bedrifterne.

Vær på stedet i situationen, for at se vaner og rutiner

En af hovedårsagerne til at udføre feltstudier er vigtigheden i at forstå og lære, hvorfor folk gør, som de gør. Der er altid en årsag bag handlingerne – den behøver ikke være rationel, logisk eller optimalt, men det er vigtigt at finde baggrunden eller årsagen til, at landmanden eller medarbejderen gør, som han gør.

Langt størstedelen af vores handlinger er ubevidste. I vores tankegange er der nogle opfattelser, holdninger, viden og handlinger er skabt gennem alt det, som vi har lært under vores opvækst og i vores samspil mellem vores omgivelser og er vores fundament for at gøre, som vi gør i dagligdagen.

Forskning estimerer at op til 95 % af vores tankegange sker på baggrund af vores grundopfattelser og dermed er mange af vores handlinger ubevidste og hviler i vaner og rutiner. Vaner og rutiner er vigtige at have, da vi ikke kan fungere uden og det ville gribe om sig, hvis man dagligt skulle tage stilling til, hvorvidt man skulle børste tænder eller ej, drikke kaffe, te, juice eller mælk om morgen eller om man skulle gå, cykle eller køre – det har vi slet ikke overskud til. Derfor har vi vaner og rutinerne som gør det nemmere for os at komme igennem dagen.

Da mange af vores handlinger er baseret på vores vaner og rutiner og dermed ubevidste, så kan det også være svært at sætte ord på, hvorfor man gør, som man gør og det kan også være svært, at stille de rigtige spørgsmål, så landmanden eller medarbejderen begynder at tænke over hvorfor man gør som man gør. Det kan også være svært at forklare en kollega, hvordan man kom på arbejdet om morgenen og samtidig huske alle de små, men vigtige nuancer og detaljer for dermed at give kollegaen et klart billede af, hvorfor man gør, som man gør. Hvorfor kører du den ene vej fremfor den anden? Hvorfor går du med en spand i stedet for to? Hvorfor tager du kun en malkeklud af gangen? Ofte vil man svare, ”det ved jeg ikke, sådan har jeg altid gjort, det tænker jeg slet ikke over”, og netop fordi det er en vane eller rutine, bliver vi ikke opmærksom på at ændre den, før der er nogen til stiller spørgsmålstegn ved den. Men for at kunne lave om på disse, til tider fastgroede rutiner, som måske ikke er hensigtsmæssige mere, kræver det at spørgsmålet bliver stillet, og en af mulighederne for at kunne stille spørgsmålene ”hvorfor gør du sådan”, er feltarbejde.

Hvad er feltarbejde?

Feltarbejde er en generel beskrivende for indsamling af data, hvor data i denne forbindelse er måde menneskerne på bedrifterne arbejder og løser de daglige gøremål.

Feltarbejde skal derfor laves i de omgivelser, hvorigennem tankegangen og handlingerne er knyttet til fremfor over telefonen eller en tur rundt på bedriften. Tanken bag ved feltarbejdet er, at når man følger mennesker i deres dagligdag og spørger ind til, hvorfor de gør, som de gør i selve situationen, så opnår man langt bedre refleksioner og nuancer, som er vigtige for at forstå de handlinger der ligger bag ved tankegange.

Forstå menneskerne for at skabe en forandring

Det kan være nemmere og mere håndgribeligt at dykke ned i produktionsresultater og økonomi for derigennem at bruge rationelle argumenter baseret på tal, fakta og biologi for at overbevise landmanden nødvendigheden for at ændre praksis, men for at skabe forandring er man nødt til at forstå mennesket bagved handlingerne og rutinerne. Den personlige relation, som opstår under feltarbejdet, er én af de vigtigste kilder til at skabe forandringsledelse. En kendt amerikansk forfatter Dale Carnegie påpeger:

"Når man arbejder med mennesker, skal du huske på, at du ikke beskæftiger dig med væsener af logik, men med væsener af følelser, fyldt med fordomme, og motiveret af stolthed og forfængelighed".

Det lyder måske lidt voldsomt, men pointen er, at vi som mennesker oftest ikke motiveres eller forandrer os gennem rationelle argumenter. Hvis man er under opfattelse af, at den skarpeste rationelle argumentation kan ændre folk, så tager man fejl. Det kan derimod blokere for forandring ved at træde på modpartens stolthed eller forfængelighed. Evnen til at forstå andres følelser, vise nysgerrighed, venlighed og oprigtig interesse er i sig selv kvalifikationer, som kan skabe forandring, hvis man som konsulent vil have succes med at flytte landmanden. Eller man som landmand vil flytte sine medarbejdere.